

บทที่ 3

การบูรณะและฟื้นฟูอิรักของญี่ปุ่น

3.1 ภูมิหลังปฏิบัติการเสรีภาพแห่งอิรัก (Operation Iraqi Freedom)

ประธานาธิบดีจอร์จ ดับเบิลยู. บุช เข้ารับตำแหน่งในปี 1979 ต่อมาเดือนสิงหาคม ปี 1990 สงครามอ่าวเปอร์เซียได้ปะทุขึ้น ซึ่งเป็นสาเหตุให้เกิดสงครามอ่าวเปอร์เซีย กองกำลังสหรัฐและพันธมิตรได้ขับไล่กองกำลังอิรักออกจากคูเวตเมื่อเดือนกุมภาพันธ์ 1991 หลังจากสงครามอ่าวเปอร์เซีย สหประชาชาติได้ประกาศคว่ำบาตรทางเศรษฐกิจต่ออิรัก และต่อมาสหรัฐและพันธมิตรได้พยายามกดดันให้รัฐบาลอิรักทำลายอาวุธร้ายแรง แม้ว่าอิรักจะแสดงท่าทีปฏิเสธ แต่ในที่สุดอิรักก็ยอมให้เจ้าหน้าที่ขององค์การสหประชาชาติเข้าไปตรวจสอบอาวุธภายในประเทศได้ แม้ว่าอิรักจะยอมทำตามข้อเรียกร้อง และตัวแทนขององค์การสหประชาชาติที่เข้าไปตรวจสอบอาวุธในอิรักได้แจ้งว่าไม่พบคลังอาวุธร้ายแรง แต่สหรัฐอเมริกายังเชื่อว่าอิรักมีอาวุธร้ายแรงในครอบครอง ซึ่งถือว่าเป็นภัยคุกคาม โดยสหรัฐได้ประกาศจุดมุ่งหมายในการทำสงครามที่มีประเด็นสำคัญ คือ

1. ต้องการปลดปล่อยประชาชนอิรักจากระบบเผด็จการ
2. ต้องการสร้างระบบประชาธิปไตยในอิรัก
3. ต้องการปลดอาวุธร้ายแรงและอาวุธเคมีที่อิรักสะสมเอาไว้

การโจมตีอิรักโดยใช้ชื่อว่า ปฏิบัติการเสรีภาพแห่งอิรัก (Operation Iraqi Freedom) นั้นเริ่มต้นในตอนเช้าของวันที่ 20 มีนาคม 2003 นำโดยสหรัฐอเมริกา อังกฤษและออสเตรเลีย โดยไม่ได้ผ่านการอนุมัติจากคณะมนตรีความมั่นคงแห่งสหประชาชาติ อีกทั้งในช่วงการโจมตียังคงมีเจ้าหน้าที่ตรวจสอบอาวุธและเจ้าหน้าที่ของทบวงพลังงานปรมาณูระหว่างประเทศ กำลังปฏิบัติงานอยู่ในอิรัก ซึ่งการโจมตีอิรักนี้ใช้เวลาดำเนินการ 21 วันจนถึงวันที่ 9 เมษายนก็สามารถเข้าถึงกรุงแบกแดดได้ แต่ยังไม่สามารถยึดได้อย่างเด็ดขาด ในที่สุดวันที่ 1 พฤษภาคม 2003 ประธานาธิบดีจอร์จ ดับเบิลยู. บุช ได้ประกาศยุติปฏิบัติการเสรีภาพแห่งอิรักอย่างเป็นทางการ (ประทุมพร วัชรเสถียร และไชยวัฒน์ คำชู, 2546, น.184)

น.อ.สุริยะ พรสุริยะ (2546) กล่าวว่า เหตุผลแฝงที่สหรัฐอเมริกาคาดหวังจะได้รับจากการทำสงครามนั้น อาจจะไม่ได้ว่ามีทั้งประเด็นเรื่องผลประโยชน์ทางเศรษฐกิจ โดยเฉพาะการเข้าไปควบคุมการผลิตและส่งออกน้ำมันของอิรัก และประเด็นผลประโยชน์ในด้านความมั่นคงที่เกี่ยวข้องกับดุลอำนาจในตะวันออกกลาง ด้านผลประโยชน์ทางเศรษฐกิจนั้น การที่สหรัฐอเมริกาสถาปนา

เข้าไปควบคุมการผลิตและส่งออกน้ำมันในอิรักได้ จะทำให้สามารถควบคุมกลไกการกำหนดราคาน้ำมันโลกได้ เป็นการลดบทบาทของกลุ่มประเทศผู้ส่งออกน้ำมัน (OPEC) ลง เพราะสหรัฐเป็นประเทศที่ใช้น้ำมันมากที่สุดในโลกของปริมาณการผลิตในปัจจุบัน นอกจากนั้นการทำสงครามกับอิรักยังมีส่วนช่วยกระตุ้นเศรษฐกิจภายในประเทศด้วย โดยค่าใช้จ่ายทางทหารทั้งในส่วนของการปฏิบัติการทางทหารและด้านการสนับสนุนการส่งกำลังบำรุงที่มีจำนวนกว่าแสนล้านดอลลาร์จะมีส่วนช่วยโดยตรงต่อกลุ่มอุตสาหกรรมอาวุธและยุทธโภการทางทหาร รวมถึงอุตสาหกรรมการผลิตที่เกี่ยวข้องอื่น ๆ และภายหลังสงครามสิ้นสุดลงจะมีการบูรณะและฟื้นฟูประเทศอิรักตามมา ซึ่งจะมีค่าใช้จ่ายจำนวนมหาศาลอีกเช่นกัน และแน่นอนว่าสหรัฐคงจะเปิดช่องให้กับกลุ่มธุรกิจของตนเข้าไปดำเนินการและแสวงประโยชน์จากงบประมาณดังกล่าว อันจะส่งผลดีต่อเศรษฐกิจภายในประเทศโดยตรง ซึ่งสอดคล้องกับความคิดเห็นของประพรี อภิชาติสกุล (2548, น.190) ที่ว่าสาเหตุที่แท้จริงของสงครามนั้นไม่ได้มาจากสาเหตุที่สหรัฐอเมริกาส่งกำลังเข้าไปช่วยอิรักมีอาวุธร้ายแรงไว้ในครอบครองแต่แรงผลักดันให้เกิดสงครามอาจมาจากน้ำมันและความต้องการขยายอำนาจทางการเมืองและการทหารและเศรษฐกิจ

เดือนมิถุนายน 2004 มีการส่งมอบอำนาจอิรักคืนให้แก่รัฐบาลชั่วคราวของอิรัก (Iraqi Interim Government) มีการจัดทำรัฐธรรมนูญ และลงประชามติรับรองรัฐธรรมนูญฉบับถาวรดังกล่าวเมื่อวันที่ 15 ตุลาคม 2005 และมีการจัดตั้งรัฐบาลถาวรของอิรัก ในเดือนพฤษภาคม 2006 แม้จะมีการมอบอำนาจอิรักคืนให้แก่รัฐบาลของอิรัก แต่สถานการณ์ทั่วไป ยังมีรายงานของความขัดแย้งและสถานการณ์รุนแรงอยู่ โดยยังคงมีการดำเนินการในลักษณะต่างๆ ของฝ่ายต่อต้านกองกำลังรัฐบาลอิรัก กองกำลังสหรัฐ และกองกำลังต่างชาติอื่นๆ รวมทั้ง ยังมีการต่อสู้ระหว่างกลุ่มการเมืองต่างๆ ในลักษณะการระเบิดพลีชีพ และยังคงมีเหตุการณ์การจับตัวประกันและการเรียกค่าไถ่ เป็นต้น

3.2 ความสัมพันธ์ระหว่างญี่ปุ่นกับอิรัก

ญี่ปุ่นกับอิรักมีการสถาปนาความสัมพันธ์กันมาแล้ว 70 ปี โดยมีการจัดงานเฉลิมฉลองเมื่อวันที่ 19 มิถุนายน 2009 ที่กรุงโตเกียว (Kyodo, 2009) ญี่ปุ่นเข้าไปตั้งสถานทูตญี่ปุ่นประจำอิรักในปี 1939 ส่วนอิรักนั้นก็เข้ามาตั้งสถานทูตประจำญี่ปุ่นเมื่อปี 1955 ก่อนสงครามโลกครั้งที่สองจะเริ่มตื้นขึ้นการติดต่อยกย่องระหว่างญี่ปุ่นกับอิรัก และประเทศอื่น ๆ ในตะวันออกกลางได้เริ่มต้นขึ้นในรูปแบบของการซื้อขายสินค้าต่าง ๆ ที่ไม่ใช่้ำมัน เมื่อสงครามโลกครั้งที่สองสิ้นสุดลงความสัมพันธ์ระหว่างประเทศญี่ปุ่นกับประเทศในตะวันออกกลางในหยุคชะงักลง ทั้งนี้ สาเหตุ

สุนทรพจน์ (อ้างจาก Michael M. Yoshitsu, 1984, pp.1-2) กล่าวว่า นโยบายต่างประเทศของ ญี่ปุ่นหลังสงครามโลกนั้นเป็นลักษณะดำเนินรอยตามสหรัฐ ดังนั้นนโยบายต่างประเทศของญี่ปุ่น ต่อกลุ่มประเทศตะวันออกกลางจึงเป็นไปในทิศทางเดียวกับสหรัฐ

หลังสงครามโลกครั้งที่ 2 สิ้นสุดลงญี่ปุ่นกับอิรักได้ฟื้นฟูความสัมพันธ์ทางการทูต อย่างเป็นทางการอีกครั้งในปี 1960 และความสัมพันธ์ระหว่างทั้งสองประเทศเริ่มมีความชัดเจน มากขึ้นในช่วงหลังวิกฤตการณ์น้ำมันครั้งที่ 1 โดยในปี 1972 จากวิกฤตการณ์น้ำมันในครั้งนี้ญี่ปุ่น ได้เพิ่มระดับความสัมพันธ์กับอิรักทำให้ระหว่างช่วง 1973-1975 โดยมีการเดินทางเยือนระหว่าง ผู้บริหารของญี่ปุ่นกับอิรัก ซึ่งสุดท้ายก็ได้มีการทำข้อตกลงความร่วมมือ 2 ฝ่ายขึ้น และญี่ปุ่นได้ให้ เงินกู้แก่อิรัก จากความสัมพันธ์ที่ดีในช่วงนี้ก็ทำให้มูลค่าการค้าระหว่างญี่ปุ่นและอิรักเพิ่มขึ้น อีกทั้ง บริษัทญี่ปุ่นหลายบริษัทได้รับการว่าจ้างจากรัฐบาลอิรักในแผนการพัฒนขนาดใหญ่ในอิรักหลาย โครงการ

เมื่อเกิดสงครามอ่าวเปอร์เซียในปี 1991 ทำให้รัฐบาลญี่ปุ่นหยุดการให้เงินกู้ชั่วคราว แก่อิรักในช่วงเวลานั้น และปิดทำการสถานทูตญี่ปุ่นประจำประเทศอิรัก เพราะไม่เห็นด้วยกับการ กระทำของอิรัก อิรักก็ไม่คาดคิดว่าผลของสงครามจะส่งผลไปยังการเปลี่ยนแปลงนโยบายของ ญี่ปุ่นต่ออิรัก อิรักจึงตอบโต้ญี่ปุ่นโดยการไม่ออกวีซ่าเดินทางให้แก่ชาวญี่ปุ่น รวมไปถึงไม่ยินยอม ให้ชาวญี่ปุ่นในอิรักเดินทางออกนอกประเทศและจับบางส่วนเป็นตัวประกัน ซึ่งเป็นจุดเปลี่ยนที่ สำคัญระหว่างความสัมพันธ์ระหว่างญี่ปุ่นกับอิรัก ญี่ปุ่นแสดงความไม่พอใจต่ออิรักอย่างชัดเจน เพราะญี่ปุ่นมองว่าญี่ปุ่นไม่เคยที่จะเป็นศัตรูกับอิรักตั้งแต่ในอดีตที่ผ่านมา รวมไปถึงญี่ปุ่นยังให้ ความช่วยเหลือต่าง ๆ รวมทั้งทำการลงทุนอย่างมากมาย และยังเป็นลูกค้าที่ดีคือ การซื้อน้ำมัน ของอิรักมาตลอดด้วย (สาธิต สุนทรพจน์ อ้างจาก Masamitsu Oki, p.61) ผลจากการจับตัว ประกันที่มิซาวาญี่ปุ่นรวมอยู่ด้วยทำให้รัฐบาลญี่ปุ่นต้องให้การเจรจาทางการทูตเพื่อช่วยเหลือตัว ประกัน ในที่สุดอิรักยินยอมที่จะปล่อยตัวประกันต่างชาติ จากกรณีนี้ทำให้เกิดการถกเถียงกันใน ญี่ปุ่นในเรื่องของการที่ญี่ปุ่นควรจะเพิ่มบทบาทของกองกำลังป้องกันตนเองในการปฏิบัติการทาง ทหารในต่างประเทศ เพื่อช่วยป้องกันชีวิตของชาวญี่ปุ่นในต่างประเทศและร่วมแก้ไขวิกฤตระหว่าง ประเทศไม่ว่าจะโดยทางตรงหรือทางอ้อม

อย่างไรก็ตาม เมื่ออิรักได้ผนวกเอาคูเวตเป็นส่วนหนึ่งของอิรัก รัฐบาลญี่ปุ่นได้หยุด การเคลื่อนไหวของสินทรัพย์การเงินของชาวคูเวตที่อยู่ในญี่ปุ่นเพื่อที่สินทรัพย์เหล่านี้จะไม่ถูกอิรัก ใช้ รวมถึงการการสั่งห้ามการนำเข้าน้ำมันจากทั้งอิรักและคูเวตที่อิรักเข้าปกครอง และให้การ สนับสนุนด้านการเงินจำนวน 1 พันล้านดอลลาร์แก่กองกำลังฝ่ายพันธมิตรที่นำโดยสหรัฐอเมริกา

จากนั้นก็ได้เพิ่มการช่วยเหลือด้านการเงินที่ละน้อยจนเป็นจำนวนทั้งสิ้นราว 13 พันล้านดอลลาร์ แม้ว่าญี่ปุ่นให้เงินช่วยเหลือกว่า 13 พันล้านดอลลาร์ แต่ญี่ปุ่นยังถูกวิจารณ์จากนานาชาติว่าญี่ปุ่นทำได้เพียงการให้เงินเพียงอย่างเดียวเท่านั้น รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศ นายนาคายาม่า ทาโร (Nakayama Taro) ไม่ได้รับเชิญเข้าร่วมเลี้ยงของกลุ่มพันธมิตรในวอชิงตันในการเฉลิมฉลองชัยชนะในสงคราม แม้แต่รัฐบาลของคูเวตก็ไม่กล่าวถึงญี่ปุ่นในความช่วยเหลือดังกล่าว

การตัดสินใจของญี่ปุ่นต่อเหตุการณ์อ่าวเปอร์เซียนี้ส่งผลให้เกิดการวิจารณ์กันมากในประเทศตะวันตกและในสหรัฐอเมริกา โดยในสหรัฐอเมริกามีการวิจารณ์ถึงการปฏิบัติของญี่ปุ่นต่อวิกฤตการณ์นี้อย่างกว้างขวาง ยกตัวอย่าง ผลสำรวจความคิดเห็นชาวอเมริกันในปี 1991 ได้เปิดเผยว่า 1 ใน 3 ของประชาชนกล่าวว่าพวกเขาได้สูญเสียความนับถือประเทศญี่ปุ่นซึ่งเป็นผลมาจากการปฏิบัติตอบในช่วงที่เกิดการขัดแย้งขึ้น ในผลสำรวจชาวอเมริกันอีกแห่งระบุว่าร้อยละ 70 ผู้ตอบแบบสอบถามกล่าวว่าญี่ปุ่นไม่ได้ให้การสนับสนุนอย่างเป็นที่น่าพอใจสำหรับความพยายามในการต่อต้านประธานาธิบดีซัดดัมภายใต้การนำของสหรัฐอเมริกา (Shirzad Azad, 2008) นอกจากนี้ Shirzad Azad ยังกล่าวอีกว่าคนอเมริกันต้องการเห็นทหารญี่ปุ่นต่อสู้เคียงบ่ากับทหารอเมริกัน จากความผิดหวังต่อการดำเนินการของญี่ปุ่นในครั้งนี้ นายกรัฐมนตรีโทชิกิ โคฟูได้ถูกเรียกว่าเป็นผู้นำที่ขาดวิสัยทัศน์เกี่ยวกับสงครามยุคหลังสงครามเย็น อีกทั้งญี่ปุ่นยังถูกตราหน้าว่าขาดความเป็นผู้ใหญ่ในทางการเมือง เนื่องจากไม่เข้าใจในการรับมือกับการเปลี่ยนแปลงของโลกในความเป็นจริง

หลังสงครามยุติลงสหประชาชาติได้หาทางออกให้กับอิรักโดยการจัดตั้งโครงการน้ำมันแลกอาหาร (Oil-For-Food Program) ขึ้นเนื่องจากอิรักเป็นชาติที่มีน้ำมันสำรองมากเป็นอันดับสองของโลก ซึ่งญี่ปุ่นเองก็เข้าร่วมโครงการนี้ด้วยเพื่อผลประโยชน์คือทรัพยากรน้ำมัน ในช่วงนี้เองทัศนคติของภาคเอกชนในญี่ปุ่นเริ่มที่จะมีมุมมองที่เปลี่ยนไปเมื่อเทียบกับมุมมองของรัฐบาลตนเอง ในช่วงเดือนธันวาคม 1996 บริษัทมิทซูบิชิซึ่งเป็นตัวแทนให้กับบริษัทผู้ค้าน้ำมันอีก 5 รายของญี่ปุ่นได้เริ่มทำการเซ็นสัญญาตกลงกับอิรัก เพื่อใช้น้ำมันแลกอาหารตามโครงการ โดยมีข้อตกลงว่าอิรักจะส่งน้ำมันให้ญี่ปุ่น 40,000 บาเรลต่อวัน บริษัทอื่น ๆ เช่นบริษัทมารูเบนิ (Marubeni) บริษัทอิโตชู (Itochu) และบริษัทผู้ค้าน้ำมันอื่น ๆ ของญี่ปุ่นก็ได้ทำการเจรจาในแบบเดียวกันต่อมา ในที่สุดรัฐบาลญี่ปุ่นก็ได้ตัดสินใจเสนอความช่วยเหลือเพิ่มขึ้นให้แก่อิรักในช่วงต้นปี 1997 เพื่อเป็นการสนับสนุนอีกด้วย

ยุคสงครามระหว่าง 1990-1991 และสงครามอิรัก 2003 ความสัมพันธ์ทางการเมืองระหว่างญี่ปุ่นกับอิรักเสื่อมถอยลงอย่างเห็นได้ชัด เกือบจะไม่มีมีการแลกเปลี่ยนเจ้าหน้าที่ระดับสูง

เลย มีเพียงในฤดูใบไม้ร่วงปี 2000 ที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศญี่ปุ่นได้ตัดสินใจเปิดสถานทูตญี่ปุ่นใหม่อีกในกรุงแบกแดด ซึ่งถูกปิดมาตั้งแต่การขัดแย้งในปี 1990-1991

ในเดือนกันยายน 1996 รัฐบาลญี่ปุ่นสนับสนุนกองกำลังของสหรัฐอเมริกาในการโจมตีอิรักและประณามการปฏิบัติการทางทหารของอิรักในพื้นที่ของชาวเคิร์ด ส่งผลให้ปิดมาอิรักตัดสินใจไม่จัดสรรน้ำมันให้แก่ญี่ปุ่น เดือนมีนาคม 1998 ญี่ปุ่นเห็นด้วยในมติของคณะมนตรีความมั่นคงฉบับที่ 1154 ในการเตือนอิรักถึงผลลัพธ์ที่จะเกิดขึ้นหากอิรักไม่อนุญาตให้ผู้ตรวจสอบอาวุธของสหประชาชาติเข้าพบประธานาธิบดีซัดดัม ฮุสเซน เมื่อสหรัฐอเมริกาและอังกฤษได้โจมตีทางอากาศต่ออิรักในเดือนธันวาคม 1998 ในปฏิบัติการที่เรียกว่า ปฏิบัติการจิ้งจอกทะเลทราย ญี่ปุ่นเป็นประเทศแรกที่ได้การเห็นด้วยและสนับสนุนอย่างเต็มที่สำหรับปฏิบัติการนี้ ในปีเดียวกันเมื่ออิรักอนุญาตให้ทีมตรวจสอบอาวุธของสหประชาชาติเข้าไปในอิรัก ญี่ปุ่นยังได้ส่งผู้เชี่ยวชาญของตนเข้าไปพร้อมกับทีมค้นหาอาวุธนิวเคลียร์และอาวุธทำลายร้ายแรง (Weapon of Mass Destruction - WMD) ของ IAEA (International Atomic Energy Agency) ซึ่งถือเป็นบทบาทใหม่ที่เพิ่มขึ้นมาในทางการเมืองระหว่างประเทศของญี่ปุ่น ในช่วงหลังสงครามอ่าวเปอร์เซียครั้งที่ 1

ในช่วงยุคสงครามเย็น ญี่ปุ่นสามารถจับตาดูการพัฒนาต่าง ๆ ของญี่ปุ่น ซึ่งญี่ปุ่นไม่จำเป็นต้องเข้าผูกพันในเหตุการณ์การเมืองและความมั่นคงในโลก ช่วงวิกฤตการณ์อ่าวเปอร์เซียในปี 1990-1991 นั้นเป็นจุดเปลี่ยนสำคัญในนโยบายของญี่ปุ่นต่อภูมิภาคอ่าวเปอร์เซีย และส่งผลต่อเนื่องถึงปฏิกิริยาของญี่ปุ่นในปฏิบัติการเสรีภาพแห่งอิรักในปี 2003 ด้วย ทั้งนี้เพราะญี่ปุ่นตระหนักว่าความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจกับประเทศในอ่าวเปอร์เซียแต่เพียงอย่างเดียวนั้นไม่สามารถมั่นใจในเรื่องผลประโยชน์ระยะยาวได้เลย นอกจากต้องปกป้องผลประโยชน์ของญี่ปุ่นในเรื่องพลังงานแล้ว ญี่ปุ่นยังต้องมีส่วนร่วมในด้านอื่น ๆ ในภูมิภาคนี้อีกด้วย

3.3 การดำเนินการของรัฐบาลญี่ปุ่นในการส่งกองกำลังป้องกันตนเองไปอิรัก

ก่อนการโจมตีอิรักจะเริ่มต้นในวันที่ 20 มีนาคมนั้น ญี่ปุ่นมีส่วนร่วมที่สำคัญในการแก้ปัญหาความขัดแย้งระหว่างสหรัฐอเมริกากับอิรัก โดยการดำเนินการทางการเมือง ผ่านองค์การสหประชาชาติ ดำเนินการเจรจาระหว่างญี่ปุ่นกับอิรัก และระหว่างญี่ปุ่นกับประเทศอื่น ๆ ในตะวันออกกลางเพื่อกดดันอิรัก โดยการเจรจาระหว่างญี่ปุ่นกับอิรักนั้น ญี่ปุ่นพยายามโน้มน้าวให้อิรักให้ความร่วมมือกับประชาคมโลกโดยผ่านองค์การสหประชาชาติด้วยวิธีการสันติ 9 ครั้ง และเจรจาสองฝ่ายกับประเทศอื่นๆ ในตะวันออกกลางเกี่ยวกับปัญหาอิรัก 18 ครั้ง และเจรจากับ

ประเทศสมาชิกคณะมนตรีความมั่นคงแห่งสหประชาชาติอีกหลายครั้ง เช่น สหรัฐอเมริกา 15 ครั้ง สหราชอาณาจักร 6 ครั้ง ฝรั่งเศส 7 ครั้ง เป็นต้น (ศิริพร รัชชวัลคุ, 2549, น.101-102)

การโจมตีอิรักในเดือนมีนาคม 2003 ของรัฐบาลประธานาธิบดีจอร์จ ดับเบิลยู บุช นั้นปรากฏว่านายกรัฐมนตรีโคอิชุมิประกาศสนับสนุนปฏิบัติการของสหรัฐอเมริกาในทันที และดำเนินการส่งกองกำลังป้องกันตนเองเข้าไปปฏิบัติการในอิรักตามคำเรียกร้องของสหรัฐอเมริกา หลังจากที่ประธานาธิบดีจอร์จ ดับเบิลยู บุช ประกาศยุติปฏิบัติการอย่างเป็นทางการ ในวันที่ 1 พฤษภาคม 2003 ซึ่งในกรณีการส่งกองกำลังป้องกันตนเองเข้าร่วมปฏิบัติการในอิรักครั้งนี้ นับได้ว่าเป็นครั้งแรกของการส่งกองกำลังป้องกันตนเองเข้าร่วมปฏิบัติการรักษาสันติภาพที่ไม่ได้อยู่ภายใต้การควบคุมดูแลของสหประชาชาติ แต่ด้วยข้อจำกัดจากรัฐธรรมนูญญี่ปุ่นไม่สามารถส่งกองกำลังป้องกันตนเองไปช่วยสหรัฐอเมริกาและสหราชอาณาจักรได้ แต่รัฐบาลญี่ปุ่นได้ดำเนินการช่วยเหลือผู้ประสบภัยจากสงครามโดย

1. ให้ความช่วยเหลือแก่ประเทศเพื่อนบ้านของอิรักที่ได้รับผลกระทบทางเศรษฐกิจจากสภาวะสงครามในครั้งนี้ เพื่อเป็นการลดผลกระทบจากสงคราม
2. รัฐบาลญี่ปุ่นจะดำเนินมาตรการที่จำเป็นต่าง ๆ ในการทำลายอาวุธที่มีอำนาจในการทำลายล้างสูง กู้ระเบิดในทะเล รวมทั้งบอร์ณะและพื้นฟูอิรัก
3. รัฐบาลญี่ปุ่นจะยังคงสนับสนุนกิจกรรมทางทหารและกิจกรรมอื่น ๆ ของประเทศพันธมิตรของญี่ปุ่นในการต่อสู้กับการก่อการร้าย (ศิริพร รัชชวัลคุ, 2549, น.103, อ้างจาก Ministry of Foreign Affairs, 2003)

การส่งกองกำลังป้องกันตนเองออกไปอิรักในครั้งนี้ถือได้ว่าเป็นการสิ้นสุดการทูตแบบสั่งจ่ายเช็ค เพราะการส่งกองกำลังป้องกันตนเองออกไปในครั้งนี้ถือได้ว่าเป็นสัญลักษณ์ที่สำคัญในนโยบายต่างประเทศของญี่ปุ่นยุคหลังสงครามเย็นที่แสดงออกถึงความเป็นพันธมิตรที่ีระหว่างญี่ปุ่นกับสหรัฐอเมริกา และญี่ปุ่นถือว่าบทบาทในการรักษาความปลอดภัยควรเพิ่มขึ้นเมื่อเทียบเท่ากับการเติบโตทางเศรษฐกิจ ซึ่งการดำเนินการส่งกองกำลังป้องกันตนเองไปยังอิรักนั้นไม่ใช่เรื่องที่ทำได้ง่าย ๆ เหมือนกับประเทศอื่น ๆ เนื่องจากดูเหมือนว่าจะเป็นขัดต่อรัฐธรรมนูญมาตรา 9 ดังนั้นรัฐบาลจึงได้ดำเนินการออกกฎหมายเพื่อให้การส่งกองกำลังป้องกันตนเองออกไปยังรัฐซามาวาห์ (Samawah) สามารถทำได้ แม้จะถูกพรรคฝ่ายค้านต่อต้าน แต่เพื่อผลประโยชน์แห่งชาติญี่ปุ่น เพราะในทางเศรษฐกิจ 80 เปอร์เซ็นต์ของปริมาณน้ำมันที่ใช้ในญี่ปุ่นนั้นนำเข้าจากภูมิภาคตะวันออกกลาง (Balbina Y. Hwang, 2004) อีกทั้งชาวญี่ปุ่นก็รับรู้ว่าเป็นการดำเนินการเพื่อปกป้องผลประโยชน์ในเรื่องน้ำมันแทนที่จะอาศัยการคุ้มครองจากสหรัฐอเมริกา

และประเทศมหาอำนาจอื่นๆแทน การถูกประณามจากนานาชาติในเรื่องการให้ความร่วมมือของ ญี่ปุ่นในวิกฤตการณ์อ่าวเปอร์เซียครั้งที่ 1 เป็นบทเรียนสำคัญที่มีส่วนส่งเสริมให้ญี่ปุ่นดำเนินการอย่างเร่งด่วนในการมีส่วนร่วมในการบูรณะและฟื้นฟูอิรัก นอกจากนี้ยังเป็นการแสดงให้เห็นว่าประชาคมโลกรับรู้ว่าญี่ปุ่นไม่ได้มีบทบาทต่อความมั่นคงของโลกเพียงแค่บริจาคเงินเพียงอย่างเดียว

หลังจากการยกเลิกมาตรการคว่ำบาตรต่ออิรักตามมติของสหประชาชาติที่ 1483 ในปลายเดือนพฤษภาคม 2003 และเรียกร้องให้ประชาคมโลกร่วมมือกันในการบูรณะและฟื้นฟูอิรัก นายกรัฐมนตรีโคอิซุมิ ได้เสนอต่อรัฐสภาในวันที่ 13 มิถุนายน 2003 ถึงมาตรการช่วยเหลืออิรัก โดยเสนอพระราชบัญญัติการให้ความช่วยเหลือเพื่อฟื้นฟูอิรักเป็นกรณีพิเศษ (Law Concerning to Special Measure on Humanitarian and Reconstruction Assistance in Iraq: イラク人道復興支援別措置法) เพื่อให้สามารถส่งกองกำลังป้องกันตนเองไปปฏิบัติการกิจยังอิรักได้ โดยมีสาระสำคัญคือการส่งกองกำลังป้องกันตนเองไปยังพื้นที่ที่ไม่มีการสู้รบ (non-combat area) เพื่อสนับสนุนภารกิจของสหรัฐอเมริกาและกองกำลังจากชาติอื่น ๆ ที่ปฏิบัติการกิจในพื้นที่ดังกล่าว รวมทั้งบริเวณอ่าวเปอร์เซีย ในที่สุดรัฐบาลก็สามารถออกพระราชบัญญัตินี้ได้และมีผลบังคับใช้ในวันที่ 26 กรกฎาคม 2003 ต่อมาเดือนธันวาคม 2003 รัฐบาลจึงได้เริ่มส่งกองกำลังป้องกันตนเองทางอากาศชุดแรกเข้าไปในอิรัก

นายกรัฐมนตรีโคอิซุมิได้กล่าวไว้ในปี 2003 ว่า “ญี่ปุ่นได้อยู่อย่างสงบสุขมาเป็นเวลากว่า 50 ปีนับแต่เกิดสงคราม สหรัฐอเมริกาเป็นพันธมิตรที่สำคัญอย่างยิ่งสำหรับญี่ปุ่นในการป้องกันและรักษาความสงบให้กับประเทศญี่ปุ่น อีกทั้งมีบทบาทสำคัญในการรักษาความมั่นคงบริเวณรอบ ๆ ญี่ปุ่น นี่ไม่ใช่ลักษณะของญี่ปุ่นที่จะทำให้ส่งผลกระทบต่อความไว้วางใจของพันธมิตร สหรัฐอเมริกาได้กล่าวว่าพวกเขาได้มองการโจมตีใด ๆ ก็ตามที่มีต่อญี่ปุ่นนั้นเป็นเหมือนกับการโจมตีสหรัฐเอง ดังนั้นเมื่อสหรัฐอเมริกาได้ดำเนินการเพื่อสังคมโลก จึงเป็นหน้าที่ของญี่ปุ่นที่ควรสนับสนุนมากเท่าที่จะทำได้” (Keiko Sakai, 2007) นอกจากนี้นายกโคอิซุมิยังให้ความเห็นว่าการส่งกองกำลังภาคพื้นดินไปยังอิรักเป็นเหมือนการพิสูจน์ที่สำคัญอย่างยิ่งต่อความภักดีของญี่ปุ่นที่มีต่อสหรัฐในฐานะหุ้นส่วนด้านความมั่นคงที่สำคัญ

ภารกิจของกองกำลังป้องกันตนเองนั้น รัฐบาลญี่ปุ่นได้ประกาศ 5 ประเด็นหลักในการปฏิบัติการรักษาสันติภาพในอิรักคือ

1. ความช่วยเหลือด้านมนุษยธรรมและการบูรณะก่อสร้างจะรวมอยู่ในหน้าที่ของกองกำลังนานาชาติ

2. กิจกรรมของกองกำลังป้องกันตนเองจะมุ่งเน้นการช่วยเหลือทางมนุษยธรรมและการบูรณะก่อสร้าง
3. กิจกรรมทั้งหมดจะอยู่ภายใต้สายบังคับบัญชาจากรัฐบาลญี่ปุ่น ไม่ใช่จากกองกำลังนานาชาติ
4. กิจกรรมทั้งหมดอาจถูกยกเลิกและกองกำลังป้องกันตนเองอาจถูกถอนออก หากสถานการณ์ไม่เป็นไปตามที่กำหนดไว้
5. การยินยอมจากรัฐบาลอิรักเป็นสิ่งประกันฐานะของการเป็นสมาชิกกองกำลังนานาชาติ (ผนิตา ไชยศร, 2547, น.56, อ้างจาก Asahi Shimbun, 2004)

แม้ว่าจะมีการประกาศยุติการโจมตีอิรักของสหรัฐอเมริกาแล้ว แต่สถานการณ์ในอิรักก็ยังคงมีความรุนแรงเกิดขึ้น เช่นนักการทูตญี่ปุ่นถูกลอบสังหาร 2 คน วันที่ 29 พฤศจิกายน 2003 บริเวณ Tikrit ซึ่งช่วงเวลาดังกล่าวเป็นช่วงที่มีการเตรียมการส่งกองกำลังป้องกันตนเองไปอิรัก ต่อมาในเดือนเมษายน 2004 นักข่าวญี่ปุ่น 2 คนโดนจับเป็นตัวประกัน แต่ต่อมาได้ถูกปล่อยตัวออกมาในวันที่ 15 เมษายน 2004 เหตุการณ์ดังกล่าวเป็นสิ่งที่พิสูจน์ว่าพื้นที่ในอิรักนั้นยังคงมีความรุนแรงเกิดขึ้น และมีความเสี่ยงต่อปฏิบัติการของกองกำลังป้องกันตนเองด้วย นักวิจารณ์บางคนเห็นว่าการส่งกองกำลังป้องกันตนเองออกไปในครั้งนี้เป็นการฝ่าฝืนต่อรัฐธรรมนูญมาตรา 9 แต่รัฐบาลญี่ปุ่นได้กล่าวว่าเป็นเรื่องที่ทำได้ตามมติของสหประชาชาติ ที่ 1483 (ยกเลิกการคว่ำบาตรอิรักที่มีมาตั้งแต่สิ้นสุดสงครามอ่าวเปอร์เซีย และประกาศให้ร่วมมือกันบูรณะและฟื้นฟูอิรัก) และ 1511 ซึ่งอนุญาตให้มีความช่วยเหลือด้านมนุษยธรรม และการฟื้นฟูอิรัก

ซึ่งญี่ปุ่นได้ส่งกองกำลังป้องกันตนเองทางอากาศซึ่งเป็นชุดแรกที่จะเดินทางไปอิรักในวันที่ 24 ธันวาคม 2003 ส่วนกองกำลังป้องกันตนเองภาคพื้นดินชุดแรกเดินทางถึงฐานทัพอากาศในคูเวตวันที่ 9 มกราคม 2004 และเดินทางเข้าสู่ค่ายทหารในซามาวาห์ตั้งแต่วันที่ 19 มกราคม 2004 เป็นต้นมามีประมาณ 1000 คน โดยมีแผนปฏิบัติงานร่วมกับกองกำลังจากเนเธอร์แลนด์ ออสเตรเลีย และอังกฤษ ในตอนแรกนั้นภารกิจของกองกำลังป้องกันตนเองในซามาวาห์มีกำหนดปฏิบัติงาน 1 ปี แต่ได้ขยายเวลาต่อมาจนถึงเดือนธันวาคม 2005 และขยายเวลาต่อไปอีกครั้งจนถึงเดือน มิถุนายน 2006 รวมเจ้าหน้าที่จากกองกำลังป้องกันตนเองภาคพื้นดินทั้งสิ้น 10 หน่วย โดยหน่วยสุดท้ายปฏิบัติการจนถึงวันที่ 16 กรกฎาคม 2006 หลังจากนั้นญี่ปุ่นได้ถอนทหารภาคพื้นดินออกจากอิรัก โดยไม่มีผู้ใดได้รับบาดเจ็บหรือเสียชีวิต

หลังการถอนทหารภาคพื้นดินแล้วกองกำลังป้องกันตนเองทางอากาศยังอยู่ช่วยเหลือภารกิจของสหประชาชาติต่อไปตามคำร้องขอของสหประชาชาติ ในเดือนสิงหาคม 2006 ญี่ปุ่น

และสหประชาชาติได้ลงนามในข้อตกลงอย่างเป็นทางการในภารกิจของกองกำลังป้องกันตนเองทางอากาศ เจ้าหน้าที่กว่า 200 นายได้ให้การช่วยเหลือด้านการขนส่งยุทธโปกรณ์และกองกำลัง โดยไม่มีการขนถ่ายอาวุธไปยังกรุงแบกแดดและอารบิลทางตอนเหนือของอิรักด้วยเครื่องบินขนส่ง C-130 ในการจัดการนี้ ในเดือนเมษายน 2007 ศาลฎีกาแห่งเมืองนาโกยา (Nagoya High Court) ได้พิพากษาว่าการปฏิบัติการของกองกำลังป้องกันตนเองทางอากาศได้ละเมิดมาตรา 9 ของรัฐธรรมนูญ รวมทั้งต่อพระราชบัญญัติรักษาสันติภาพ ปี 1992 ซึ่งภารกิจการขนส่งอุปกรณ์และขนส่งกองกำลังของนาโกยาคอนดั้มนั้นได้เข้าไปเกี่ยวข้องกับพื้นที่ที่มีการสู้รบ (Combat Area) เพราะพวกเขาเข้าไปมีส่วนเกี่ยวข้องกับพื้นที่สงคราม เจ้าหน้าที่รัฐบาลไม่สนใจต่อคำพิพากษาและยังยืนยันให้คงภารกิจของกองกำลังป้องกันตนเองทางอากาศต่อไป โดยหมดหน้าที่ลงในวันที่ 1 พฤศจิกายน 2008 รวมจำนวนเจ้าหน้าที่ในภารกิจพื้นฟูอิรักทั้งสิ้น 5500 คน

3.3.1 มติมหาชนชาวญี่ปุ่นเกี่ยวกับการส่งกองกำลังป้องกันตนเองไปอิรัก

“มติมหาชน” ตามความหมายในพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถานคือ ความคิดเห็นของคนหมู่มาก ดังนั้น “มติมหาชน” (Public Opinion) คือความคิดเห็นของคน “กลุ่มใหญ่” จึงแตกต่างจากคำว่า “ประชามติ” คือ การลงมติของคน “ส่วนใหญ่” มติมหาชนเป็นสิ่งที่สะท้อนถึงความคิดของประชาชน ฌอนิตา ไชยศรี (2547, น.79) กล่าวถึงมติมหาชนว่า เป็นส่วนหนึ่งของการกำหนดนโยบายของรัฐ เนื่องจากมติมหาชนถือเป็นใบเบิกทางที่จะทำให้ภาครัฐมีความสะดวกในการกำหนดนโยบายต่าง ๆ และนำไปปฏิบัติได้อย่างราบรื่น และญี่ปุ่นเป็นประเทศหนึ่งที่มีการสำรวจมติมหาชนมากประเทศหนึ่งของโลก

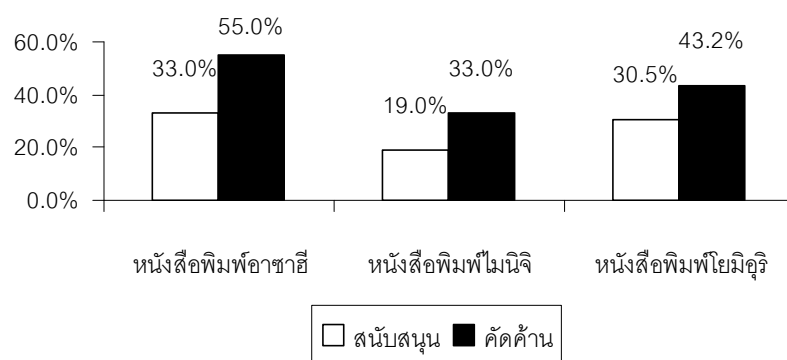
ผลการสำรวจมติมหาชนชาวญี่ปุ่นเกี่ยวกับการรุกรานอิรักของสหรัฐอเมริกาโดยหนังสือพิมพ์อาซาฮี ในวันที่ 20-21 มีนาคม 2003 พบว่าร้อยละ 59 ไม่เห็นด้วยกับการทำสงครามในครั้งนี้ โดยในจำนวนนี้ให้เหตุผลว่า ไม่สนับสนุนการทำสงครามของสหรัฐอเมริกา ร้อยละ 39 และอีกร้อยละ 8 ให้เหตุผลว่าการทำสงครามของสหรัฐในครั้งนี้ไม่ได้มาจากมติของสหประชาชาติ

ผลการสำรวจมติมหาชนชาวญี่ปุ่นเกี่ยวกับการส่งกองกำลังป้องกันตนเองเข้าไปปฏิบัติการในอิรักของหนังสือพิมพ์โยมิอูริ (Yomiuri Shimbun) หนังสือพิมพ์อาซาฮี (Asahi Shimbun) และหนังสือพิมพ์ไมนิจิ (Mainichi Shimbun) พบว่ามีทั้งผู้สนับสนุนและคัดค้านในญี่ปุ่น โดยพบว่ากลุ่มผู้ที่คัดค้านนั้นมีมากกว่าผู้ที่สนับสนุน ซึ่ง Natsuyo Ishibashi (2007, p.768) กล่าวเกี่ยวกับลักษณะของหนังสือพิมพ์ทั้ง 3 ฉบับว่า หนังสือพิมพ์โยมิอูริสนับสนุนพรรค LDP หนังสือพิมพ์อาซาฮีสนับสนุนพรรค DPJ ส่วนหนังสือพิมพ์ไมนิจินั้นค่อนข้างเป็นกลาง ในเดือน

กรกฎาคม 2003 ซึ่งเป็นช่วงเวลาที่มีการตราพระราชบัญญัติการบูรณะและฟื้นฟูรักเป็นกรณีพิเศษพบผลการสำรวจมติมหาชนเป็นไปในทิศทางเดียวกันคือคัดค้านการส่งกองกำลังป้องกันตนเองไปยังอิรักดังแสดงในแผนภูมิที่ 2, 3 และ 4

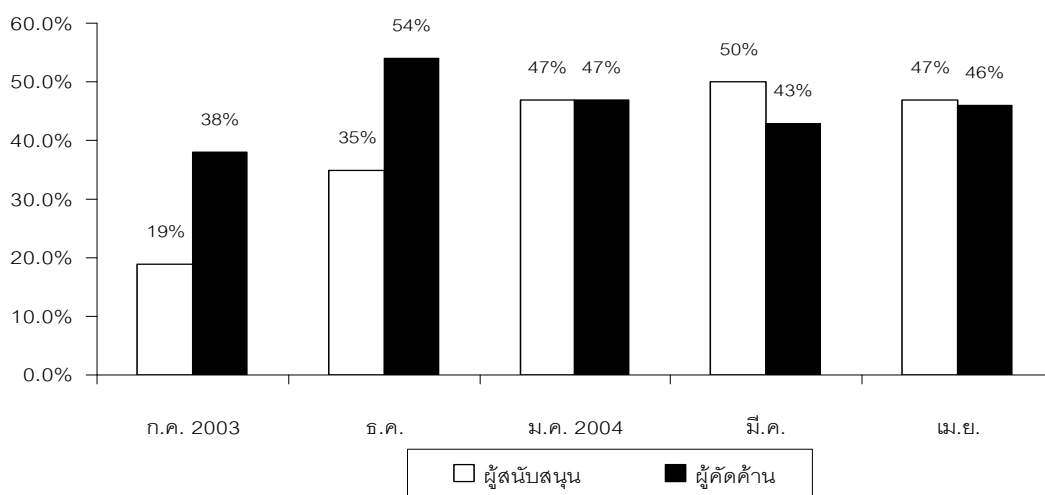
แผนภูมิที่ 2

มติมหาชนของหนังสือพิมพ์ 3 ฉบับที่ทำการสำรวจในเดือนกรกฎาคม ค.ศ.2003

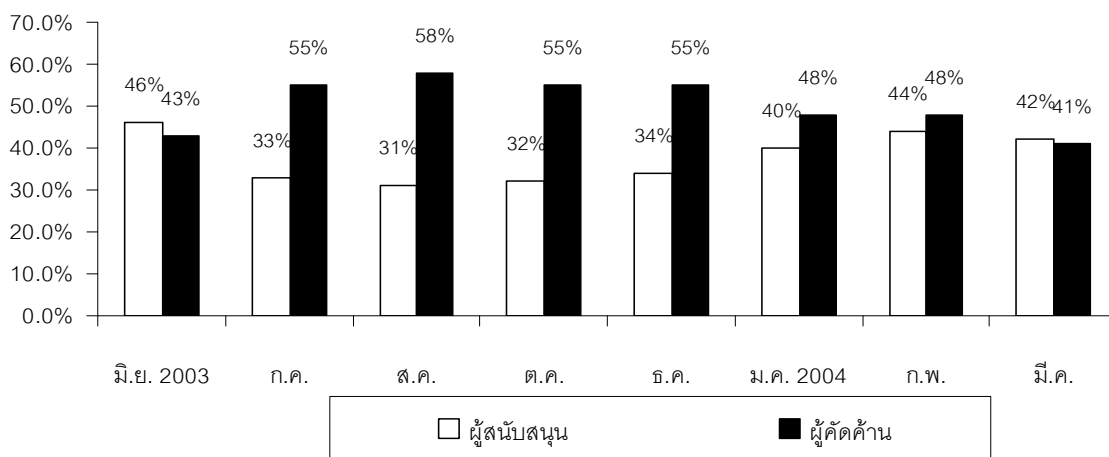
แผนภูมิที่ 3

ผลการสำรวจมติมหาชนของหนังสือพิมพ์ไมนิจิเกี่ยวกับการส่งกองกำลังป้องกันตนเองไปอิรัก

แผนภูมิที่ 4

ผลการสำรวจความคิดเห็นของหนังสือพิมพ์อาชีพเกี่ยวกับการส่งกองกำลังป้องกันตนเองไปอิรัก

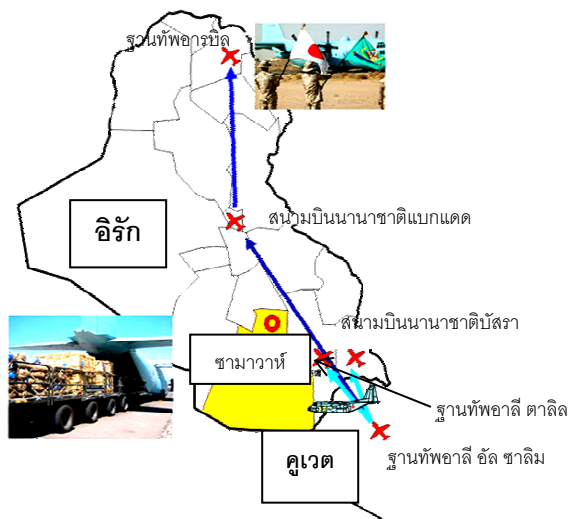
Natsuyo Ishibashi (2007, p.769) กล่าวว่าเมื่อดูเปอร์เซ็นต์การสนับสนุนของประชาชนที่แม้จะมีจำนวนน้อยกว่าผู้ที่คัดค้านจากการสำรวจของหนังสือพิมพ์อาชีพ แต่เมื่อดูในระดับจำนวนเฉลี่ยนั้นค่อยๆ เพิ่มขึ้นจนอยู่ในระดับที่ใกล้เคียงกับผู้สนับสนุน และมีจำนวนมากกว่าผู้ที่คัดค้านในเดือนมีนาคม 2004 อาจเป็นผลสืบเนื่องจากผลการเลือกตั้งสภาล่างในเดือนพฤศจิกายน 2003 ที่ประชาชนให้ความสนใจมากกว่าเรื่องการส่งกองกำลังป้องกันตนเองไปอิรัก

เมื่อพิจารณาเหตุผลที่ประชาชนคัดค้านพบว่าเป็นเรื่องความกังวลเกี่ยวกับความปลอดภัยในอิรักมากกว่าเรื่องการร้องขอจากสหรัฐให้ส่งกองกำลังป้องกันตนเองเข้าร่วม และประเด็นการขัดต่อรัฐธรรมนูญ เดือนเมษายน 2004 การสำรวจของหนังสือพิมพ์อาชีพในประเด็นที่ว่า กองกำลังป้องกันตนเองควรปฏิบัติภารกิจในอิรักต่อไปหรือไม่ พบว่าร้อยละ 50 เห็นว่าควรปฏิบัติงานต่อไป และผลสำรวจของหนังสือพิมพ์ไมนิจิในเดือนมกราคมในประเด็นที่ว่า หากมีเจ้าหน้าที่ของกองกำลังป้องกันตนเองเสียชีวิตจะให้กองกำลังป้องกันตนเองปฏิบัติงานต่อไปหรือไม่ พบว่าให้ถอนกองกำลังออกมาร้อยละ 56 ให้คงปฏิบัติงานต่อไปร้อยละ 37 และเดือนมีนาคมในประเด็นเดียวกันพบว่าให้ถอนกองกำลังออกมาร้อยละ 55 ดังนั้นเหตุผลประการหนึ่งที่ทำให้ผลการสำรวจในภายหลังพบว่าจำนวนของผู้ที่คัดค้านลดลง อาจเนื่องจากมติสหประชาชาติที่ประกาศยุติมาตรการคว่ำบาตรทางเศรษฐกิจต่ออิรัก และให้ประชาคมโลกร่วมมือกันในการบูรณะและฟื้นฟูอิรัก นายโคฟี อันนันให้การรับรองการมีส่วนร่วมของกองกำลังป้องกันตนเองรวมทั้งพื้นที่ในจ.มุซันนาที่เข้าไปปฏิบัติงานนั้นเป็นบริเวณที่ไม่มีการสู้รบ จึงมีส่วนช่วยให้ผลการสำรวจความคิดเห็นในประเด็นการส่งกองกำลังป้องกันตนเองไปอิรักให้การสนับสนุนเพิ่มมากขึ้น

3.4 การบูรณะและฟื้นฟูอิรักของกองกำลังป้องกันตนเอง

แผนภาพที่ 1

แสดงพื้นที่และเส้นทางปฏิบัติงานของกองกำลังป้องกันตนเองในอิรัก

ที่มา : <http://www.mod.go.jp>

3.4.1 การให้ความช่วยเหลือของรัฐบาลญี่ปุ่นในการบูรณะและฟื้นฟูอิรัก

วันที่ 1 พฤษภาคม 2003 หลังการยุติปฏิบัติการของสหรัฐอเมริกา รัฐบาลได้เน้นย้ำว่าญี่ปุ่นไม่ได้ส่งกองกำลังป้องกันตนเองเข้าไปยังอิรักเพื่อการต่อสู้ แต่ต้องการบูรณะและฟื้นฟูอิรักภายหลังสงคราม รัฐบาลญี่ปุ่นได้ส่งเจ้าหน้าที่กองกำลังป้องกันตนเองจากหน่วยซ่อมบำรุงชุดแรกเข้าไปยังคูเวต และต่อมาได้ส่งเข้าไปยังแบกแดด และบัรธา ในคำสั่งปฏิบัติการเพื่อมนุษยธรรมและฟื้นฟูอิรัก ในรายงานของกระทรวงการต่างประเทศยังได้ระบุถึงการให้ความช่วยเหลือประเทศอิรักว่ามีความสำคัญต่อญี่ปุ่นคือ

1. การบูรณะและฟื้นฟูอิรักแสดงถึงหน้าที่ของญี่ปุ่นต่อประชาคมนานาชาติ ญี่ปุ่นเป็นสมาชิกประเทศหนึ่งของสหประชาชาติที่ควรมีส่วนร่วมรับผิดชอบต่ออิรัก
2. ประเทศในกลุ่มตะวันออกกลางถือเป็นกลุ่มประเทศในภูมิภาคที่มีความสำคัญต่อระบบเศรษฐกิจของญี่ปุ่น โดยเฉพาะในด้านพลังงาน

ซึ่งกระทรวงการต่างประเทศญี่ปุ่นยังได้ประกาศให้ความช่วยเหลืออิรักดังนี้

1. ด้านการเงิน

1.1 ให้ความช่วยเหลือด้านการเงินเป็นกรณีเร่งด่วนแก่รัฐบาลอิรัก เป็นจำนวนเงินทั้งสิ้น 38.2 พันล้านเยนในโครงการด้านการก่อสร้างและฟื้นฟูโรงไฟฟ้า สถานีส่งก๊าซ และติดตั้งอุปกรณ์ส่งสัญญาณเคลื่อนที่ในอิรัก

1.2 บริจาคเงินผ่าน UNESCO เพื่อการฟื้นฟูและรักษาวัตถุโบราณของพิพิธภัณฑสถานในอิรักจำนวน 1 ล้านเหรียญสหรัฐ

1.3 บริจาคเงินผ่าน UNESCO เพื่อการฟื้นฟูและจัดการเกี่ยวกับระบบการศึกษาจำนวน 1 ล้านเหรียญสหรัฐ

1.4 บริจาคเงินผ่าน UNDP สำหรับการขุดลอกท่าเรือ Umm Qasr เพื่อให้สามารถลำเลียงวัสดุอุปกรณ์ และเครื่องมือต่าง ๆ สำหรับการบูรณะและฟื้นฟูอิรัก และในโครงการอื่น ๆ เช่น การบูรณะและฟื้นฟูโรงไฟฟ้าต่าง ๆ เช่น โรงไฟฟ้าฮาร์ทา (Hartha Power Station) จำนวน 105 ล้านเหรียญสหรัฐ

1.5 การให้เงินช่วยเหลือในโครงการเกี่ยวกับความมั่นคงของมนุษย์จำนวน 240 ล้านเยนในเมืองซามาวาห์ และบริเวณถนนอัลกอริช (Al-Kornish Street)

1.6 บริจาคเงินจำนวน 2.5 ล้านเหรียญสหรัฐสำหรับองค์กรสิทธิมนุษยชน (NGO) ที่ปฏิบัติงานในศูนย์อพยพทางตอนเหนือของอิรัก

2. การส่งกองกำลังป้องกันตนเองไปบูรณะและฟื้นฟูอิรัก โดยกองกำลังป้องกันตนเองมีหน้าที่ในการบูรณะ ให้ความช่วยเหลือด้านการแพทย์ การจัดหาน้ำดื่ม การซ่อมแซมโรงเรียน และสาธารณูปโภคต่าง ๆ ให้กลับสู่ภาวะปกติ

3. การบรรเทาทุกข์ขณะนี้ โดยรัฐบาลญี่ปุ่นจะยกเลิกการชำระหนี้จากการกู้ยืมเงินของอิรักกว่าร้อยละ 80 จากยอดเงิน 7600 ล้านเหรียญสหรัฐ คือยกเลิกประมาณ 6000 ล้านเหรียญสหรัฐ เพื่อให้รัฐบาลอิรักนำเงินดังกล่าวไปพัฒนาประเทศ

4. การสนับสนุนความรู้ด้านการฝึกอบรมช่างเทคนิค ผ่านองค์กร JICA โดยจัดโครงการฝึกอบรมช่างก่อสร้างชาวอิรักจำนวน 1300 คน โดยการนำช่างกลุ่มดังกล่าวเข้ารับการอบรมในประเทศญี่ปุ่น รวมทั้งช่างจากกลุ่มประเทศอาหรับ โดยโครงการดังกล่าวเริ่มต้นในเดือนพฤษภาคม 2006

5. ความช่วยเหลือเพื่อการพัฒนาอย่างเป็นทางการ (ODA) ภายใต้เงื่อนไขในการพัฒนาโรงไฟฟ้า 3 โครงการหลัก จำนวน 84.2 พันล้านเยน

จะเห็นได้ว่าความช่วยเหลือด้านการเงินโดยส่วนใหญ่แล้วรัฐบาลญี่ปุ่นมุ่งเน้นไปที่การพัฒนาโรงไฟฟ้า และท่อส่งก๊าซต่าง ๆ ในอิรัก นอกจากนี้รัฐบาลญี่ปุ่นได้ดำเนินการส่งบุคลากรที่

คัดเลือกจากกระทรวงการต่างประเทศ อาสาสมัครชาวญี่ปุ่น เพื่อเข้าไปตรวจสอบสถานการณ์และความจำเป็นในด้านขอรับความช่วยเหลือด้านต่าง ๆ เพื่อเป็นข้อมูลแก่รัฐบาลญี่ปุ่นในการตัดสินใจให้ความช่วยเหลือด้านต่าง ๆ แก่อิรัก

3.4.2 การบูรณะและฟื้นฟูอิรักของกองกำลังป้องกันตนเอง

19 มกราคม 2004 กองกำลังป้องกันตนเองจากอาซิคาวะ ฮอกไกโด เป็นกองกำลังป้องกันตนเองชุดแรกที่จะเดินทางเข้าสู่อิรัก ซึ่งก่อนการเดินทางเข้าไบนั้น พลเอกบันโซ โคอิจิโร (番匠 幸一郎) ให้สัมภาษณ์ว่า จากบรรดาเจ้าหน้าที่จำนวน 600 นายที่จะถูกส่งไปอิรักในชุดแรกนั้น มีเพียง 50 นายเท่านั้นที่มีประสบการณ์ในการรักษาสันติภาพในต่างประเทศมาก่อนหน้านี้ (David Fouse, 2007) กองกำลังป้องกันตนเองที่ถูกส่งไปนี้ได้ถูกเน้นย้ำเรื่องการไม่ใช้อาวุธยกเว้นในกรณีที่ถูกโจมตี นอกจากนี้ ในเรื่องการเตรียมตัวก่อนการไปอิรัก เจ้าหน้าที่กองกำลังป้องกันตนเองต้องเรียนรู้เกี่ยวกับวัฒนธรรม ประเพณี ศาสนาของอิรัก ภาษาอาหรับ รวมทั้งการฝึกไว้หมวดเคราเพื่อให้กลมกลืนกับคนท้องถิ่น นอกจากนี้ในค่ายปฏิบัติงานยังถูกห้ามในเรื่องของเครื่องดื่มที่มีส่วนผสมของแอลกอฮอล์

- ก. การกิจของกองกำลังป้องกันตนเองทางอากาศ เริ่มต้นขึ้นในเดือนธันวาคม 2003 โดยการส่งเครื่องบิน C-130H เข้าไปยังฐานทัพอากาศ อาลี อัล ซาลิม ในประเทศคูเวต เพื่อทำหน้าที่ขนส่งอุปกรณ์ รวมทั้งการขนส่งเจ้าหน้าที่จากทั้งกองกำลังป้องกันตนเองภาคพื้นดิน และเจ้าหน้าที่ทหารจากประเทศอื่น ๆ เพื่อสนับสนุนภารกิจการบูรณะและฟื้นฟูอิรัก
- ข. การกิจของกองกำลังป้องกันตนเองภาคพื้นดิน

การให้ความช่วยเหลือด้านการแพทย์ มีพื้นที่ปฏิบัติการกิจในโรงพยาบาลซามาวาห์ โดยฝึกฝนและให้คำแนะนำแก่เจ้าหน้าที่ประจำท้องถิ่นในด้านการวินิจฉัยและการรักษาโรค ฝึกฝนและให้คำแนะนำแก่เจ้าหน้าที่เกี่ยวกับการใช้อุปกรณ์ทางการแพทย์ของญี่ปุ่น ฝึกฝนแพทย์เฉพาะทางด้านฉุกเฉินและหน่วยแพทย์เคลื่อนที่ในจ.มุซันนา และฝึกฝนและให้คำแนะนำแก่เจ้าหน้าที่ด้านเภสัชศาสตร์ ซึ่งผลการดำเนินงานสามารถลดอัตราการเสียชีวิตในเด็กแรกเกิดลง รวมทั้งสามารถพัฒนาความสามารถของแพทย์ในการรักษาในสภาวะฉุกเฉิน รวมทั้งจัดหาโรงพยาบาลให้แก่โรงพยาบาลในซามาวาห์

ภารกิจด้านการส่งน้ำ จัดหาแหล่งน้ำสะอาด และจัดส่งน้ำแก่
เจ้าหน้าที่และประชาชนท้องถิ่น รวมทั้งติดตั้งอุปกรณ์เพื่อผลิตน้ำสะอาด

ภารกิจด้านการก่อสร้างและซ่อมแซมสาธารณูปโภคพื้นฐาน เช่น
ซ่อมแซมโรงเรียนและอุปกรณ์ต่าง ๆ ในโรงเรียนในเขตจ.มุกดาหาร
ซ่อมแซมทางเดิน ถนน และลาดยางพื้นถนน สร้างสาธารณูปโภคพื้นฐาน
ต่าง ๆ เช่นคลินิกทางการแพทย์ จัดหาอุปกรณ์พยาบาล ฝักฝนแพทย์
เฉพาะทาง สร้างอุปกรณ์ผลิตน้ำสะอาด รวมทั้งการซ่อมแซมสนามกีฬา
และศูนย์วัฒนธรรมใน จ.มุกดาหาร ซึ่งผลการดำเนินงานสามารถปรับปรุง
สาธารณูปโภคพื้นฐานที่ได้รับความเสียหายในจ.มุกดาหาร รวมทั้งปรับปรุง
สภาพแวดล้อมในโรงเรียนได้ 1 ใน 3 ของปริมาณความเสียหายทั้งหมด
ก่อสร้างและปรับปรุงถนนหลักของจ.มุกดาหาร และปรับปรุงคุณภาพชีวิต
และฟื้นฟูวัฒนธรรมของชาวมุกดาหาร

แม้ว่าช่วงระยะเวลาที่กองกำลังป้องกันตนเองปฏิบัติงานในอิรักจนเสร็จสิ้นภารกิจไม่มี
เจ้าหน้าที่ของกองกำลังป้องกันตนเองเสียชีวิตในพื้นที่ปฏิบัติงาน แต่ปรากฏว่าเจ้าหน้าที่ที่กลับมา
ยังญี่ปุ่นกลับได้รับผลกระทบทางร่างกายและจิตใจโดยเฉพาะจากโรคเครียดที่เกิดภายหลัง
เหตุการณ์สะเทือนขวัญ (Post-traumatic stress disorder) จากข้อมูลในเดือนตุลาคม ปี 2007
พบว่าอัตราการฆ่าตัวตายของกองกำลังป้องกันตนเองที่กลับมามีจำนวน 35 คน (กองกำลัง
ป้องกันตนเองภาคพื้นดิน 14 คน ทางทะเล 20 คน และทางอากาศ 1 คน) ทั้งนี้สาเหตุส่วนหนึ่ง
เพราะการเข้าร่วมในอิรักครั้งนี้เป็นครั้งแรกที่กองกำลังป้องกันตนเองเข้าไปในอิรักในขณะที่
เหตุการณ์การสู้รบยังไม่สงบ

3.4.3 การปฏิบัติงานร่วมกับชาวอิรักและปัญหาที่เกิดขึ้นระหว่างการปฏิบัติงาน

ภารกิจในอิรักของกองกำลังป้องกันตนเองภาคพื้นดิน ในพื้นที่ซามาวาห์นั้น ต้อง
ใช้ความเชี่ยวชาญในการก่อสร้าง ทำให้กองกำลังป้องกันตนเองภาคพื้นดินต้องทำสัญญาว่าจ้าง
บริษัทท้องถิ่น ซึ่งการทำเช่นนี้ทำให้กองกำลังป้องกันตนเองมีส่วนช่วยเหลือในด้านเศรษฐกิจของ
ท้องถิ่น ทำให้เกิดการจ้างงาน ซึ่งทำให้ช่วยรักษาสัมพันธภาพที่ดีกับประชาชนท้องถิ่น และทำให้
กองกำลังป้องกันตนเองรวมถึงกองกำลังสัมพันธมิตรที่ปฏิบัติงานในพื้นที่เดียวกันมีความปลอดภัย
และทำงานได้สะดวกมากขึ้น ส่วนปัญหาสำคัญที่เกิดขึ้นช่วงการปฏิบัติงานสรุปได้ดังนี้

ปัญหาประการแรกคือ ข้อมูลข่าวสารและการสร้างสัมพันธภาพที่ดีกับประชาชน
ท้องถิ่น ซึ่งการประสานงานกับประชาชนท้องถิ่นนั้นมีความสำคัญ เนื่องจากภายในประเทศ

อิรักนั้นประกอบด้วยชนหลายกลุ่ม อีกทั้งแม้จะนับถือศาสนาอิสลามเหมือนกัน แต่ยังมีความแตกต่างของนิกายทางศาสนา การเข้าไปพูดคุยกับแต่ละกลุ่มจึงเป็นเรื่องสำคัญเพื่อให้เกิดความไว้วางใจ เดือนเมษายน 2004 เกิดเหตุการณ์ที่ผู้นำบางกลุ่มใช้ปืนครกและจุดพลุใกล้ค่ายทหารเพื่อใช้เป็นเครื่องมือต่อรองเพื่อให้ได้รับส่วนแบ่งในโครงการช่วยเหลือต่างๆ ซึ่งเจ้าหน้าที่ของกองกำลังป้องกันตนเองจึงต้องพยายามหาเหตุว่าต้นตอของปัญหาคืออะไร ดังนั้นการใช้เวลาในการเยี่ยมเยียนกลุ่มต่าง ๆ รวมทั้งการประสานงานกับองค์การบริหารส่วนท้องถิ่นและกองกำลังพันธมิตรของประเทศอื่น ๆ เพื่อให้ได้ข้อมูลที่ชัดเจน ในที่สุดเจ้าหน้าที่ของญี่ปุ่นก็สามารถคลี่คลายปัญหาลงได้ และเริ่มมีการจ้างงานประชาชนในท้องถิ่นเพื่อทำงานร่วมกับกองกำลังป้องกันตนเองภาคพื้นดินในการซ่อมแซมสาธารณูปโภคในท้องถิ่น

ปัญหาประการที่สองคือ กองกำลังป้องกันตนเองยังต้องเผชิญกับความคาดหวังอย่างสูงของประชาชนอิรักที่มีต่อกองกำลังป้องกันตนเอง ในเดือนกรกฎาคม 2004 นายอาเหม็ด มาซิด เจ้าหน้าที่ของสภาท้องถิ่นได้แจ้งว่าการช่วยเหลือที่ได้รับจากเจ้าหน้าที่ของกองกำลังป้องกันตนเองนั้นต่ำกว่าที่คาดหวังไว้ ความคาดหวังในเรื่องการก่อสร้างโรงไฟฟ้า โรงจ่ายน้ำนั้นมีมากกว่าที่กองกำลังป้องกันตนเองสามารถทำได้ (David Fouse, 2007)

ประการที่สามเป็นปัญหาที่มีส่วนให้กองกำลังป้องกันตนเองเกิดความท้อใจในการปฏิบัติงาน คือ ข้อจำกัดของรัฐบาลญี่ปุ่นในการส่งกองกำลังป้องกันตนเองเข้ามายังอิรักเพื่อบูรณะและฟื้นฟู แต่ถูกจำกัดในการริเริ่มโครงการก่อสร้างขนาดใหญ่ขึ้นใหม่ ซึ่งทำให้บางครั้งเจ้าหน้าที่ของกองกำลังป้องกันตนเองมีข้อจำกัดในการช่วยเหลือชาวอิรัก หรือบางครั้งก็หมกมุ่นกับการตีความในข้อจำกัดดังกล่าวมากเกินไป

ประการสุดท้ายคือการสื่อสารที่เป็นอุปสรรคสำคัญอย่างยิ่ง เจ้าหน้าที่ของกองกำลังป้องกันตนเองที่ได้รับสิทธิให้เรียนภาษาอาหรับนั้นจำกัดอยู่แค่เจ้าหน้าที่ระดับสูง ขณะที่เจ้าหน้าที่อื่น ๆ ต้องใช้ภาษาอังกฤษและล่ามชาวอิรักในการพูดคุยกับประชาชนท้องถิ่น แต่ก็ไม่ใช่ว่าเจ้าหน้าที่ของกองกำลังป้องกันตนเองทั้งหมดนั้นสามารถใช้ภาษาอังกฤษสื่อสารได้ เพราะมีเพียง 10 เปอร์เซนต์เท่านั้นที่สามารถใช้ภาษาอังกฤษได้ อีกทั้งเจ้าหน้าที่ของหน่วยทหารสื่อสารที่ต้องสื่อสารกับกองกำลังจากเนเธอร์แลนด์ ซึ่งทำหน้าที่ในการรักษาความปลอดภัยให้แก่กองกำลังป้องกันตนเองในระยะแรกๆ ที่ถูกส่งมานั้น มีความกังวลอย่างมากในการสื่อสารโดยเฉพาะในช่วงที่เกิดเหตุฉุกเฉิน ซึ่งอาจทำให้เกิดความเข้าใจผิดได้

3.4.4 ชีวิตความเป็นอยู่ของกองกำลังป้องกันตนเองในอิรักในค่ายสมิตตี

นายชิเงรุ อิชิบะ (Shigeru Ishiba) ผู้อำนวยการของหน่วยงานความมั่นคงญี่ปุ่นกล่าวว่า “การส่งเจ้าหน้าที่ของกองกำลังป้องกันตนเองไปอิรักนั้น จำเป็นต้องมีการเรียนรู้ขนบธรรมเนียม วัฒนธรรม และศาสนาของชาวอิรัก” นอกจากนี้เจ้าหน้าที่ของกองกำลังป้องกันตนเองที่เข้าไปในพื้นที่ปฏิบัติงานดังกล่าวยังถูกห้ามในเรื่องการบริโภคเนื้อหมู เครื่องดื่มที่มีส่วนผสมของแอลกอฮอล์ รวมถึงการฝึกไว้หนวดเคราเพื่อให้เกิดความกลมกลืนกับคนท้องถิ่น (สำนักข่าวบีบีซี) ชาวที่ปรากฏในอาซาฮีวันที่ 31 มกราคม กล่าวว่าในโรงอาหารของค่ายที่มีทหารจากเนเธอร์แลนด์อยู่ร่วมด้วยนั้นมีเบคอน และขนมปัง จากบันทึกของคะเนโกะ ทาคาคาซุ (金子 貴一) ซึ่งเป็นนักหนังสือพิมพ์และเป็นล่ามให้กับกองกำลังป้องกันตนเองในค่ายสมิตตีได้บันทึกเกี่ยวกับอาหารการกินในค่ายไว้ว่า กล่าวว่าเนื่องจากอาหารที่ทหารเนเธอร์แลนด์รับประทานนั้นเป็นอาหารง่าย ๆ ปริมาณจึงมีไม่มาก ตัวอย่างเมนูอาหารเข้าก็เช่น ซีสสไลด์เป็นแผ่นบาง ๆ แฮม และขนมปังเล็กน้อย ซึ่งเพียงพอแล้วสำหรับทหารจากเนเธอร์แลนด์ แต่ไม่เพียงพอสำหรับเจ้าหน้าที่ของกองกำลังป้องกันตนเอง ในงานปาร์ตี้ระหว่างทหารของญี่ปุ่นกับเนเธอร์แลนด์เครื่องดื่มในงานก็เป็นแบบไม่มีแอลกอฮอล์ (Kaneko Takakazu, 2007, p.64-66)

ส่วนข่าวในสำนักข่าวรอยเตอร์ในเดือนกุมภาพันธ์ 2004 กล่าวว่าทหารญี่ปุ่นบางคนก็ไว้หนวดเคราอย่างเช่น พันเอกซาโต มาซาฮิสะ (佐藤 正久) เริ่มดูคล้ายกับชาวอิรัก ส่วนเจ้าหน้าที่หญิงของกองกำลังป้องกันตนเองนั้นใช้ผ้าพันคอสีเขียวดำคลุมศีรษะให้เกิดความกลมกลืนกับวัฒนธรรมของท้องถิ่นที่ผู้หญิงมุสลิมจะใช้ผ้าคลุมศีรษะ ในงานเขียนของ Curtin J. Sean ในเอเชียไทมส์กล่าวว่า “พื้นที่ปฏิบัติงานของญี่ปุ่นนั้นอยู่ห่างไกล แต่ในค่ายที่ห่างไกลนั้นมีคาราโอเกะ” ครั้งหนึ่งมีเหตุการณ์ที่ชาวบ้านยิงปืนครกภายในเมืองซามาวาห์ แม้ว่าญี่ปุ่นจะโชคดีที่ไม่โดนโดยตรง แต่เพื่อคุ้มครองทหารญี่ปุ่น ญี่ปุ่นจะคงทหารจำนวนมากไว้ในหนึ่งในค่ายทหารที่ทันสมัยและแพงที่สุดเท่าที่เคยสร้างมา ซึ่งในค่ายนั้นมีทั้งคาราโอเกะบาร์ ห้องนวด และโรงยิม อีกทั้งสิ่งอำนวยความสะดวกและอุปกรณ์บางอย่างในฐานะที่พักที่ล้ำหน้าอย่างมาก (Curtin J. Sean, 2004) ซึ่งงานเขียนดังกล่าวตรงกับงานเขียนของ โมริ เทตสึชิ (森 哲志) อดีตนักเขียนประจำของหนังสือพิมพ์อาซาฮี ได้เดินทางเข้าไปยังซามาวาห์ และบันทึกไว้ในตอนหนึ่งว่า “พลเมืองญี่ปุ่นกำลังถูกลอก” หลายครั้งที่การกระทำของกองกำลังป้องกันตนเองทำตรงข้ามกับคำว่าช่วยเหลือเพื่อนมนุษยธรรม เช่น ครั้งหนึ่งในขณะที่เกิดเหตุการณ์ที่ชาวบ้านยิงปืนครกใกล้ ๆ กับค่ายสมิตตี แต่เจ้าหน้าที่ของกองกำลังป้องกันตนเองกลับเก็บตัวอยู่แต่ในค่าย เพราะเกรงว่าจะได้รับอันตราย มีเหตุการณ์หนึ่งเกิดขึ้นในวันที่ 19 มีนาคม 2004 ในขณะที่กองกำลังป้องกันตนเองเพื่อไปยังบัสราห์ ขณะนั้น

การจลาจลติดขัดอย่างหนักราว 1 กิโลเมตร เนื่องจากทหารของอังกฤษและสหรัฐกำลังทำตรวจ
ขบวนรถบรรทุกน้ำมัน แต่รถของกองกำลังป้องกันตนเองได้ลัดคิวผ่านไปอย่างรวดเร็ว นอกจากนี้
ชายชาวอิรักคนหนึ่งขอความช่วยเหลืออยู่ริมถนน แต่พลขับของกองกำลังป้องกันตนเองได้ปฏิเสธ
ความช่วยเหลือ (Mori Tetsushi, 2004) การปฏิบัติงานของกองกำลังป้องกันตนเองในซามาวาห์
จะเริ่มขึ้นตั้งแต่ได้ยินเสียงอาซานบอกเวลาละหมาดในตอนเช้ามีด พื้นที่ปฏิบัติงานหลักนั้นอยู่ห่าง
จากค่ายออกไปทางใต้ราว 10 กิโลเมตร ซึ่งการปฏิบัติงานในซามาห์นี้กองกำลังป้องกันตนเอง
ได้รับการคุ้มครองด้านความปลอดภัยจากทหารเนเธอร์แลนด์ ต่อมาเมื่อเนเธอร์แลนด์ถอนกำลัง
ทหารออกไปก็ได้รับความคุ้มครองจากทหารออสเตรเลีย

3.4.5 การบูรณะและฟื้นฟูอิรักของกลุ่มองค์กรสิทธิมนุษยชนญี่ปุ่น

นอกเหนือจากการดำเนินการของรัฐบาลญี่ปุ่นในการให้ความช่วยเหลือด้านการ
บูรณะและฟื้นฟูอิรักแล้ว ยังมีกลุ่มองค์กรสิทธิมนุษยชนของญี่ปุ่น ที่ใช้ชื่อว่า Peace Winds
Japan: 国際協力NGOピースウィンズ・ジャパン ยังเข้าไปให้การช่วยเหลือชาวอิรักตั้งแต่
ก่อนเกิดสงครามอิรัก โดยเฉพาะในบริเวณเขตปกครองตนเองของชาวเคิร์ด ซึ่งกลุ่มดังกล่าวได้เข้า
ไปดำเนินงานในโครงการขนาดใหญ่ เช่น สร้างถนน การสร้างระบบการส่งน้ำ ที่พักอาศัย และ
โรงเรียน โดยมีความร่วมมือกับหน่วยงานอื่นจากนานาชาติ การพัฒนาสาธารณูปโภคพื้นฐานนี้
ได้รับการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง นอกเหนือจากความช่วยเหลือดังกล่าวมาแล้วยังได้ให้ความ
ช่วยเหลือทางการแพทย์ และให้การช่วยเหลือผู้ลี้ภัยในค่ายอพยพด้วย

ส่วนพื้นที่นอกเขตเมืองนั้น เนื่องจากสถานที่ที่ให้บริการทางการแพทย์ยังขาดแคลน
แม้ว่าจะมีพื้นที่ที่สามารถก่อสร้างได้ แต่เนื่องจากปัญหาด้านความปลอดภัยเป็นเหตุผลสำคัญ
ส่งผลให้ประชาชนในพื้นที่แถบนั้นจำนวนมากไม่สามารถเข้ารับบริการทางการแพทย์ที่เหมาะสม
ได้ กลุ่ม PWJ จึงได้จัดหน่วยแพทย์เคลื่อนที่เข้าไปในพื้นที่ดังกล่าว

การดำเนินการของรัฐบาลญี่ปุ่นในการบูรณะและฟื้นฟูอิรักนอกจากให้ความช่วยเหลือ
อิรักโดยตรงทั้งจากการส่งกองกำลังป้องกันตนเองเข้าร่วมบูรณะและฟื้นฟูอิรัก ให้ความช่วยเหลือ
ด้านการเงินแก่รัฐบาลอิรักทั้งโดยตรงและผ่านทางองค์กรต่าง ๆ ของสหประชาชาติแล้ว ในรายงาน
ของกระทรวงการต่างประเทศเดือนกุมภาพันธ์ ปี 2004 ระบุว่ารัฐบาลญี่ปุ่นยังให้การสนับสนุนด้าน
การเงินและอุปกรณ์ต่าง ๆ ด้านการแพทย์ผ่านสมาคมแพทย์ญี่ปุ่น-อิรัก (Japan Iraq Medical
Association) ซึ่งเป็นองค์กรสิทธิมนุษยชนที่เข้าร่วมในการฟื้นฟูอิรักในครั้งนี้ด้วย